

Utbildningsinspektion i Kyrkskolan, förskoleklass och grundskola årskurs 1–5

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Kyrkskolan	Antal barn/elever
Förskoleverksamhet	20
Förskoleklass	113

Kyrkskolan anordnar undervisning i förskoleklass samt i årskurserna 1–5 med en klass i vardera. I anslutning till skolan finns fritidshemsverksamhet. I rektors ansvarsområden ingår även en närbelägen förskola. Inspektionen innefattar förskoleklassen och grundskolan.

Skolans elever och pedagogiska personal arbetar i två arbetslag – det ena för förskoleklassen och årskurserna 1–2 och det andra för årskurserna 3–5. Därutöver är personalen grupperad i ”klasslag” bestående av lärare och fritidshemspersonal i klassens s.k. hemvist. Enligt skolans egen statistik är lärartätheten 6,3 heltidsanställda lärare per 100 elever i grundskolan.

Kyrkskolans huvudbyggnad är från 1870-talet och har byggts till och renoverats vid tre tillfällen under 1900-talet. En omfattande renovering av lokalerna genomfördes i slutet av 1980-talet. Skolans verksamhet inryms i sju olika huskroppar, varav tre disponeras för undervisning.

Genomförandet av inspektionen i Kyrkskolan

Skolverket sände den 13 maj 2004 information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Kyrkskolan har bestått av experterna Hans-Olof Hanselid och undervisningsrådet Lars Svensson. Besök i Kyrkskolan ägde rum den 22 september 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Kyrkskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Kyrkskolan genomfördes formella intervjuer med rektor, elever, lärare och föräldrar samt med elevrådet. Lektionsbesök gjordes i årskurserna 1–5. Under besöket fördes också samtal med annan personal och elever än de formellt intervjuade

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Inspektionen visar att det råder trygghet och trivsel i Kyrkskolan. I läroplanen framhålls att skolan tillsammans med hemmen har en viktig roll i att ge eleverna en personlig trygghet. Av den enkät som genomfördes våren 2004 och som omfattat kommunens hela skolväsende, framgår att trygghet, trivsel och samspillet mellan elever och personal skattas högt av elever, personal och föräldrar. Kyrkskolans värden ligger över genomsnittet för kommunen som helhet på dessa områden. Inspektörerna kan konstatera att inget klotter eller skadegörelse i skolans lokaler förekommer. Elevernas språkbruk har blivit bättre under det senaste året enligt lärarna, även om vissa ”fula ord” mellan eleverna fortfarande kan förekomma. Kränkningar i mindre omfattning förekommer men något mobbningsfall har inte inträffat under det senaste året. Inspektionen bedömer att resultatet av skolans arbete med normer och värden är gott.

Eleverna har ett flertal möjligheter till inflytande i skolans verksamhet, vilket ligger i linje med skolans uppdrag att verksamheten skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Eleverna får tidigt träning i att arbeta i demokratiska former i t.ex. klassråd, elevråd och matråd. Eleverna anser att de får gehör hos rektor och personalen, och de har bl.a. tagit initiativ till att ett café har gjorts i ordning i ett av de äldre skolhusen. Detta café sköts av de äldsta eleverna med bistånd från en lärare. En ”melodifestival” och skoldisco är andra resultat av elevernas engagemang i skolans demokratiska forum. Inspektionen bedömer att resultatet av skolans arbete med att utveckla demokratiska arbetsformer är gott.

Undervisningen skall enligt läroplanen bedrivas i demokratiska arbetsformer. Men även om det i klasserna finns olika metoder för att ge eleverna möjlighet att själva påverka och få inflytande över undervisningen och lärandet är det enligt eleverna ”fröken som bestämmer”. Bland givna arbetsuppgifter kan eleverna dock välja vad de vill arbeta med. Inspektörerna finner att elevernas möjligheter till inflytande över sitt eget lärande behöver förstärkas och att det saknas en gemensam strategi i Kyrkskolan för detta.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att resultatet av Kyrkskolans arbete med normer och värden i stort sett är bra. Eleverna trivs och känner sig trygga. Deras medverkan och inflytande i skolans demokratiska forum är omfattande

och har lett till konkreta resultat. En gemensam strategi bör dock tas fram för att öka elevernas förutsättningar att få inflytande över sitt eget lärande

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Inspektionen visar att eleverna i de lägre årskurserna i Kyrkskolan är ovetande om läroplanen och kursplanemålen. Endast i engelska har de tidigt informerats om vilka mål som skall uppnås för årskurs 5. I övriga ämnen får eleverna först i årskurs 5 ta del av och diskutera kursplanemålen. En förutsättning för att eleverna skall ta ett allt större ansvar för sina studier, vilket framhålls i läroplanen, är att de känner till målen för undervisningen. Även föräldrarna uppger att de inte är informerade om de nationella målen för de lägre årskurserna. De vill, liksom eleverna, ha ytterligare information om skolans måldokument och att elevernas prestationer tidigt relateras till de nationella nivåerna. Inspektörerna bedömer att rektor och lärare bör förbättra informationen om undervisningens mål till framför allt eleverna.

Inspektörerna konstaterar att skolans personal lägger stor vikt vid elevernas kunskapsutveckling vad gäller ämnena svenska, engelska och matematik. Resultatet från de nationella proven i årskurs 5 visar att samtliga elever uppnår målen i svenska, engelska och matematik. Enligt rektor är detta resultatet av bl.a. ett systematiskt kartläggnings- och uppföljningsarbete samt stödinsatser. Inspektörerna bedömer att kunskapsresultatet i svenska, engelska och matematik är mycket gott. Det saknas dock en samlad översikt över i vad mån eleverna når målen i övriga ämnen.

Sammanfattningsvis är resultatet av det pedagogiska arbetet i Kyrkskolan mycket gott vad avser ämnena svenska, engelska och matematik, vilket är dokumenterat i nationella prov. En uppföljning och utvärdering av måluppfyllelsen i övriga ämnen bör dock tas fram. Insatser bör även göras för att på ett adekvat sätt informera framför allt eleverna om målen för undervisningen.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Inspektionen visar att ett varierat värdegrundsarbete genomförs i Kyrkskolan. Olika värderingsövningar t.ex. utgående från "Projekt Charlie" eller boken "Gruppen som grogrund", vilka båda syftar till att stärka elevernas självkänsla och utveckla en medkänsla för andra, görs minst en gång i veckan och med tyngdpunkt på eleverna i de lägre årskurserna. Skolans elever är indelade i faddergrupper, t.ex. är eleverna i årskurs 3 faddrar för eleverna i förskoleklassen. I olika sammanhang, bl.a. vid friluftsdagar, tar de äldre eleverna hand om de yngre, ibland läser de äldre för de yngre, etc. Vid intervjuerna framhåller föräldrarna att lärarna är aktiva i värdegrundsarbetet och att de alltid tar tag i problem som uppstår samt värnar om ett gott språkbruk hos eleverna. I skolans uppdrag framhålls det etiska perspektivet. Det skall bl.a. främja elevernas förmåga att göra personliga ställningstaganden. Inspektionen bedömer att Kyrkskolans arbete med värdegrundsarbetet är ambitiöst och gott.

Kyrkskolans arbete för att motarbeta alla former av kränkande behandling kommer till uttryck på olika sätt. Skolan har ett antimobbningsteam, bestående av två lärare, en fritidsledare, en kurator och en skolsköterska, som samarbetar med de s.k. kamratstödarna. Från årskurs 1 utses två kamratstödare i varje klass. Förutom att de skall vara observanta på alla tecken på kränkande behandling får de ibland särskilda uppdrag från antimobbningsteamet att genomföra i sina respektive klasser. Det kan gälla t.ex. frågor om huruvida eleverna känner sig trygga på rasterna. En enkel enkät delas ut och alla elever får ta ställning. Resultatet redovisas senare i respektive klass och sammanställs. Skolans pedagoger fungerar som rastvakter men enligt föräldrarna kan de inte alltid överblicka hela skolområdet. Incidenter har skett som kommit till föräldrarnas men inte till lärarnas kännedom. Inspektörerna bedömer att arbetet för att förebygga och åtgärda kränkande behandling är i stort sett gott men en utredning av rastvaktsystemet kan företas.

Enligt läroplanen ansvarar rektor för att upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera skolans handlingsprogram mot kränkande behandling. I handlingsprogrammet "Kyrkskolans arbete mot kränkande behandling" som gäller från höstterminen 2004 framhålls vikten av att all personal är skyldig att ingripa om man ser tecken på kränkande behandling. I handlingsprogrammet redovisas vilka rutiner som följs om kränkningar uppstår. Bland annat informeras berörda föräldrar av klassläraren. Handlingsprogrammet, som är en revidering av ett tidigare program, har utarbetats av antimobbningsteamet och var vid inspektionstillfället inte känt av och förankrat hos skolans personal och hos eleverna. Enligt inspektörerna bör handlingsprogrammet förankras och vara väl känt av såväl lärare som elever, om det skall kunna fungera som ett verktyg i skolans arbete mot kränkande behandling. I programmet saknas även rutiner för hur skolan skall agera om vuxna kränker elever. Detta bör åtgärdas.

Inspektörerna konstaterar att eleverna i Kyrkskolan tidigt lär sig att arbeta i demokratiska former. Samtliga klasser har klassråd med elever som ordförande och sekreterare. Protokoll skrivs och frågor förs vidare till skolans elevråd som utgörs av två företrädare för varje klass. Bland dessa väljs ordförande, vice ordförande och sekreterare. Två elever från samtliga årskurser har säte i skolans matråd och en elev är elevskyddsombud. Kyrkskolan har också ett miljöråd, i vilket förutom företrädare för personalen även elever ingår. Enligt läroplanen

skall skolan sträva efter att utveckla elevernas förmåga att arbeta i demokratiska former. Inspektörerna bedömer att så är fallet i Kyrkskolan.

Föräldraföreningen "Vi på Kyrkskolan" tar aktiv del i skolans arbete och är särskilt engagerad i skolans utemiljö. Elevernas föräldrar får ta del av dokumentet "Skolregler och förväntningar" i början av varje läsår. Det tar upp värdegrundsfrågor och ett antal praktiska frågor om skolans ute- och inomhusmiljö m.m. Alla som arbetar i skolan skall enligt läroplanen samarbeta med elevernas vårdnadshavare för att utveckla innehåll och verksamhet. Inspektörerna bedömer att så är fallet i Kyrkskolan.

Inspektörerna finner att elevernas inflytande över sitt eget lärande och sin kunskapsutveckling varierar i Kyrkskolan. Läroplanen föreskriver att lärarna skall utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan. Varje klass använder sin egen modell för planering och utvärdering, vilket även föräldrarna uppmärksammat och ställer sig tveksamma till. En variant som framhålls av eleverna i årskurs 5 är en skoldagbok som är utformad så att man kan skriva in t.ex. veckans planering på måndagen och utvärderingen för veckan på fredagen. Den tas hem över helgen så att även föräldrarna kan följa elevernas kunskapsutveckling. Plats finns även för vecko-information och föräldrarnas kommunikation med klassläraren. I syfte att eleverna skall ta ett ökat ansvar för sitt lärande får eleverna ange i skoldagboken vad de skall bli bättre på och efter en tid göra en bedömning och utvärdering av detta. Eleverna skall enligt läroplanen ha inflytande över hur deras utbildning utformas och anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna har också inflytande men enligt inspektörernas bedömning bör större enhetlighet eftersträvas i lärarnas arbete med att successivt öka elevernas inflytande över sitt eget lärande.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans arbete med arbetsmiljö och delaktighet till stora delar är bra. Det pågår ett omfattande och bra förebyggande arbete i klasserna med skolans värdegrund och med att utveckla elevernas möjligheter till inflytande i demokratiska forum. Skolans samarbete med föräldrarna är gott. Skolans handlingsprogram mot kränkande behandling bör kompletteras med frågan om vuxnas kränkningar av elever samt förankras hos personal, elever och föräldrar.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Undervisningen i Kyrkskolan är organiserad klassvis för varje årskurs, och till följd av skolans utformning bedrivs den i olika byggnader. Varje klass har sin klasslärare vartill kommer resurslärare för vissa elever. Fritidshemsverksamhe-

ten är integrerad i varje klass från förskoleklassen t.o.m. årskurs 4, vilket av såväl rektor som lärare uppfattas som positivt. Däremot finns det inte så mycket samarbete mellan de båda arbetslagen. I skolan har det gjorts lokala bearbetningar av kursplanerna. I detta arbete har det under de senaste åren förts diskussioner om att skolan skall utveckla verksamheten mot en ”skärgårdsprofil”. Ännu har dock dessa diskussioner inte lett till konkreta resultat, och enligt lärarna är en svaghet i skolans utveckling att det inte finns någon gemensam pedagogisk strategi. Inspektörerna anser att det pedagogiska arbetet i flera avseenden är av god kvalitet men att diskussioner om t.e.x. skolans mål skulle kunna skapa en gemensam utgångspunkt för skolans utvecklingsarbete. Samarbetet mellan de båda arbetslagen kan med fördel förbättras.

I förskoleklassen och de lägre årskurserna tillämpas den s.k. Bornholmsmodellen för elevernas språkutveckling på ett föredömligt sätt. Läsutvecklingen kontrolleras tre gånger per år med hjälp av ett s.k. läsutvecklingsschemat (LUS). Resultaten följs upp av en specialpedagog. En särskild handlingsplan tillämpas för elever i årskurserna 3-5 som riskerar att inte nå målen i svenska, engelska och matematik. I denna plan ingår bl.a. rutiner för vad arbetslaget och klassläraren skall göra samt arbetsuppgifter för speciallärare och specialpedagog. Diagnoser i svenska och matematik äger rum i årskurs 2.

Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Skolverkets inspektörer har funnit att det råder delade meningar om tillgången till stödresurser i skolan. Vissa lärare och föräldrar anser att resurserna inte är tillräckliga och att skolan bör hitta ett mer enhetligt system för stödinsatser till eleverna. Enligt lärarna finns det identifierade elever i behov av stöd som inte får tillräckligt med hjälp. Rektor framhåller att alla elever som är i behov av stöd får detta. Skolans speciallärare tjänstgör endast en dag i veckan. Vissa stödresurser har dock lagts ut på andra lärare. Åtgärdsprogram skrivs och följs upp för berörda elever. Utvecklingssamtal genomförs en gång per termin och fungerar enligt föräldrarna bra. De anser dock att det av kommunen utarbetade formuläret för utvecklingssamtalen har vissa brister. Enligt inspektörerna bör stödbehovet analyseras så att de elever som behöver stöd garanteras detta.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att skolans pedagogiska verksamhet och undervisning är av varierande kvalitet. Elevernas språkutveckling följs upp på ett föredömligt sätt. Det är väsentligt att rektor och skolans personal analyserar stödbehovet, så att de elever som behöver stöd garanteras detta.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

Inspektionen visar att Värmdö kommun saknar en formellt gällande skolplan, vilket i sin tur påverkar styrningen på andra nivåer i skolan. Barn- och ungdomsförvaltningen har utarbetat ett kvalitetssäkringssystem som beskrivs i en modell med olika åtaganden m.m. Enligt grundskoleförordningen skall det för genomförandet av målen finnas en arbetsplan. Denna skall beslutas av rektor och utarbetas under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. I Kyrkskolan finns ett dokument som kallas "Arbetsplan/åtagande 2004" där mål och aktiviteter anges för fem områden, nämligen "Kunder", "Medarbetare", "Ekonomi", "Processer/verksamhet" och "Utveckling/förnyelse". Detta dokument är en överenskommelse mellan förvaltningschefen och rektorn om åtaganden för verksamhetsåret 2004. Rektor för Kyrkskolan har uppfattningen att detta åtagande motsvarar skolans lokala arbetsplan. Dokumentet har dock inte utarbetats under medverkan av personal eller företrädare för elever och föräldrar. Inspektörerna bedömer att målen bör förtydligas i ett för skolan enhetligt dokument som bör tas fram i samråd med personal och företrädare för elever och föräldrar.

Kyrkskolan har till förvaltningen lämnat en kvalitetsredovisning för kalenderåret 2003. Kvalitetsredovisningen skall innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen uppnås. Skolans kvalitetsredovisning utgår från dels läroplanens mål, dels lokala mål. Resultat och måluppfyllelse samt åtgärder för utveckling ingår i varje målområde. Inspektörerna finner att kvalitetsredovisningen är bra genom att den är disponerad utifrån såväl de nationella som lokala målen.

Inspektionen visar att ansvarsfördelningen inom kommunen och skolan har varit föremål för förändring under de senaste åren. Kommunens rektorer/resultatenhetschefer har två - tre möten per månad med förvaltningschef och samordnare på förvaltningen. Rektor, som tillträdde tjänsten i januari 2004, är utbildad förskollärare och lågstadielärare. Rektor samverkar på skolan med en ledningsgrupp, som utgörs av de två arbetslagsledare och en fritidspedagog. Ledningsgruppen sammanträder en gång i veckan. Förutom Kyrkskolan ligger Ängens förskola inom rektors ansvarsområde.

Rektorn är känd av skolans elever och förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Enligt läroplanen åligger det rektor att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. I inspektionen framfördes synpunkter på att rektorn i högre grad än hittills bör prioritera det pedagogiska ledarskapet och ta del av elevernas lärande och kunskapsutveckling. Inspektörerna anser att rektor är väl förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Däremot kan med fördel en diskussion om pedagogiskt ledarskap initieras.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att styrning, ledning och kvalitetsarbete i stort sett är av god kvalitet. Rektor är väl förtrogen med det dagliga arbetet i skolan och kvalitetsredovisningen för år 2003 är bra. Målen för verksamheten bör dock förtydligas i ett för skolan enhetligt dokument som bör tas fram i samråd med personal och företrädare för elever och föräldrar.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Enligt grundskoleförordningen skall undervisningen inom ramen för elevens val syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Inspektörerna konstaterar att trots att Kyrkskolans egen timplan innefattar elevens val erbjuds inte detta i undervisningen. Elevens val är heller inte upptaget på elevernas schema. Varken elever eller föräldrar visar sig ha kännedom om elevens val. Intervjuade lärare framhåller att elevens val har fungerat bra tidigare och skolan har då erbjudit ett stort antal ämnen. Inspektörerna bedömer att elevens val inte erbjuds i Kyrkskolan i enlighet med författningarnas krav. Detta skall åtgärdas.

Information om erbjudande av modersmålsundervisning för elever med annat modersmål än svenska har gått ut till föräldrarna och de elever i grundskolan som är i behov av sådan undervisning får också detta.

Sammanfattningsvis bedöms tillgången till utbildning i Kyrkskolan som god. Dock erbjuds inte elevens val i enlighet med författningarna

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Inspektörerna konstaterar att i stort sett samtliga lärare i Kyrkskolan har utbildning för den undervisning som de bedriver. För år 2004 finns en plan för kompetensutveckling. Skolan har beviljats EU-bidrag, Växtkraft Mål 3, för tre terminer. Utvecklingsplanen innehåller ett antal områden som studeras såväl i kurser som genom föreläsningar, t.ex. portfolio, skärgårdskunskap, den s.k. Bornholmsmodellen. Inspektörerna anser att skolans personal är välutbildad och att personalens kompetensutveckling tillgodoser både individuella och strategiska behov.

Skolans lokaler är delvis inrymda i äldre skolhus men har successivt renoverats och är rymliga och ljusa. Vissa av dem är dock inte anpassade för funktionshindrade. För t.ex. en rullstolsburen elev kan kommunen i stället erbjuda undervisning i andra skolor. Läromedlen är enligt eleverna bra. Inspektionen bedömer att skolans lokaler är ändamålsenliga och att läromedlen är av god kvalitet.

I ett av skolhusen och i anslutning till ett klassrum har ett "mediatek" inrättats med bibliotek och tolv arbetsplatser med datorer. I varje klassrum finns även tillgång till dator. Enligt eleverna används datorerna sällan som ett pedagogiskt hjälpmedel utan vanligen för renskrivning och skrivträning i bl.a. Word. Inspektörerna anser att datorerna i större utsträckning och på ett naturligt sätt bör integreras i undervisningen.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att inom området resurser är kvaliteten god. De flesta lärare har utbildning för den undervisning som de bedriver. Skolans lokaler och läromedel är ändamålsenliga och av god kvalitet. Datoranvändningen bör dock i högre grad integreras i undervisningen

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Kyrkskolan övergripande är av god kvalitet. Eleverna trivs och känner sig trygga. Deras medverkan och inflytande i skolans demokratiska forum är omfattande och har lett till konkreta resultat. Resultatet av det pedagogiska arbetet är mycket gott vad avser ämnena svenska, engelska och matematik och elevernas språkutveckling följs upp på ett föredömligt sätt. Det pågår ett omfattande förebyggande arbete i klasserna med skolans värdegrund och skolans samarbete med föräldrarna är gott. Rektor är väl förtrogen med det dagliga arbetet i skolan och kvalitetsredovisningen för år 2003 är bra. De flesta lärare har utbildning för den undervisning som de bedriver och skolans lokaler och läromedel är ändamålsenliga och av god kvalitet.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

Normer och värden

- Elevernas inflytande över sitt eget lärande bör förstärkas.

Kunskaper

- Elevernas kännedom om målen för utbildningen bör förbättras.
- Uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i andra ämnen än svenska, engelska och matematik behöver förbättras.

Arbetsmiljö och delaktighet

- Handlingsprogrammet mot kränkande behandling bör utvecklas i enlighet med författningarnas krav.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

- Skolan bör säkerställas att elever i behov av särskilt stöd får det stöd de har rätt till.

Styrning och ledning

- Målen bör förtydligas i ett för skolan enhetligt dokument

Resurser

- Datoranvändningen bör i högre grad integreras i undervisningen.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

- Elevens val erbjuds inte i enlighet med författningarna (2 kap. 19 och 20 §§ grundskoleförordningen).

Datum

Ort

2005-06-02

Stockholm

Hans-Olof Hanselid

Lars Svensson